

# לישועתך קויתי

על שולחנו של הגאון המקובל  
איש האלקים הרב שמשון חיים בן הרב נחמן מיכאל נחמני ז"ע  
מחבר הספרים הקדושים זרע שמשון ותולדות שמשון



פרשת לך לך תשפ"ב | גליון מס' 314

שרה, לאוהלו שלו. כי אכן השינוי בין הכתיב 'אהלה' לבין הקרי 'אהלו', לא בא אלא ללמדנו כי אברהם נטע שני אוהלים: אחד, עבור אורחיו הגברים. והשני, עבור הנשים האורחות של שרה אשתו. ומה שפירש רש"י, כי הקדים את נטיעת אוהלה שרה לאהלו שלו, אין זאת אלא מכח הסברא וכדלהלן.

כי הנה בשעת מתן תורה, מצאנו שהקדים הקדוש ברוך הוא לקרוא לנשים, לפני שקרא לגברים. וכמו שנאמר (שמות יט, ג, ובשמות רבה, כה, ב) 'כה תאמר לבית יעקב - אלו הנשים'. ורק לאחר מכן, 'ותגיד לבני ישראל - אלו הגברים'. וטעם הדבר, משום שגדול הוא כוחם של הנשים, להשפיע על בעליהן להיטיב מעשיהם, או חלילה להיפך. וכלשון המדרש (בראשית רבה יז, יב, עיי"ש באריכות), 'הוי שהכל מן האשה'.

נמצא אם כן, כי שרה שהיתה מגיירת את הנשים, היו למעשה השפעה גדולה יותר, מאשר למעשה של אברהם, שהיה מגייר את האנשים. וממילא, גם מטע אוהלה, עבור אורחותיה, הריהו חשוב וקודם במעלה. לכן, ברי הדבר שהקדים אברהם אבינו, ליטע את האהל עבור אורחותיה של שרה, לפני שנטע את האהל עבור אורחיו.

~

ובתוספת עמקות יש לומר, כי גם מה שנטע אברהם שני אוהלים, זהו דבר הפשוט ומוכן מאיליו. שכן עצם העובדה, שהיתה שרה מגיירת את הנשים, כבר למדנו מן הפסוק לעיל (פסוק ה') 'זאת הנפש אשר עשו בחרן', וכלשון תרגום אונקלוס, 'זית נפשתא דשעבידו לאורייתא'. וממילא, גם מה שהוצרך לשני אוהלים נפרדים, זהו דבר המובן מאיליו. ואם כן, למה שינה את הכתיב 'אהלה' מן הקרי 'אהלו', אין זאת אלא

ויעתק משם ההרה מקדם לבית אל ויט אהלה.  
(כלש"ט יב, ח)

אהלו - אָהֵלָה כתיב. בתחלה נטע אהל אשתו ואחר כך נטע את שלו. (כ"ט)

יש להבין, לשם מה היה צריך אברהם אבינו, ליטע שני אוהלים, אהל אחד עבור עצמו ואהל נפרד בשביל אשתו. למה לא היה די באהל אחד עבור שניהם. וכמו שמצאנו אצל יעקב אבינו, שאמר הפסוק (בראשית לא, לג) 'ויבוא לבן באהל יעקב ובאהל לאה'. ופירש רש"י, שאהל יעקב הוא אהל רחל, שהיה יעקב תדיר אצלה. ואם כך, אברהם אבינו שהיתה לו רק אשה אחת, בוודאי שהיה מספיק להם אהל יחיד.

ויש לפרש בדרך מחודשת, כי שני אוהלים אלו, לא נועדו כלל למגורים. אלא כיון שהיה אברהם עושה פונדק ומאכיל לעוברים ושבים, ומלמד אותם לברך למי שאמר והיה העולם (סוטה י:), אין זה מן הראוי להאכילם בפרהסיה, כדי שלא יתביישו. ובנוסף, אם רצונו לדבר על ליבם שיכירו בוראם, ראוי לעשות זאת בצנעה.

עבור צורך נעלה זה, נטע אברהם את שתי האוהלים. אהל אחד, עבור הגברים שבאו להתארח בצלו. ואהל נוסף, עבור הנשים שבאו להתארח, אצל שרה אמנו. כי לא יוכל אברהם אבינו להתייחד, עם הנשים האורחות.

והנה סופו של פסוקנו, מוכיח על מטרותם של האוהלים. כי אחר שהזכיר את נטיעתם, אמר 'ויקרא בשם ה'". ודרשו חכמים (עיי"ש), 'שהקריא שמו של הקדוש ברוך הוא בפי העוברים ושבים'.

~

מעתה נוכל לומר, כלפי מה שהקשינו במאמר הקודם, מנין שהקדים את נטיעת אוהלה של

שבא ללמדנו, כי הקדים אברהם אבינו את מטע אוהלה, עבור אורחותיה, לפני מטע אוהלו, עבור אורחיו.

(זרע שמשון לך לך, מאמר י')

ותאמר שרי אל אברם חמסי עליך. (בלאשית טז, ה) אמר רבי אבין, כל המוסר דינו לשמים, הוא נענש תחילה. שנאמר, (בראשית טז, ה) ותאמר שרי אל אברם חמסי עליך. וכתוב (שם כג, ב), ויבא אברהם לספוד לשרה ולבכתה. (כ"א השנה טז:)

ויבא אברהם - הוא קבר אותה. (כ"א"י טס)

הנה דברי רש"י, שמוסיף 'הוא קבר אותה', תמוהים מאוד. מדוע שם דגש, דווקא על ענין הקבורה.

ויש לבאר, בהקדם הסיפור המובא בגמרא (יבמות סה:), אודות אשה שבאה לפני האמורא רב נחמן, בבקשה שיכפה את בעלה לגרשה, משום שלא זכו להיפקד בילדים. זאת, בתקווה שכאשר תינשא לאחר, ייוולדו להם ילדים.

השיב לה רב נחמן, הלא האשה אינה מצווה במצות פריה ורביה. לכן, אם ברצונך שנכפה אותו לגרשך, קחי בחשבון שאת מפסידה את תשלום דמי כתובתך. השיבה האשה וטענה, וכי לא מגיע לי שיהיה לי בן, שאסמוך עליו לעת זקנה ושיהיה מוטל עליו לקברני. ואכן, קיבל רב נחמן את טענתה.

נמצא לפי זה, כי כל טענתה של שרה כלפי אברהם, שרוצה לזכות לבן, אין זה אלא, כדי שיהיה לה מי שיתמוך בה לעת זקנה, ויקברנה אחר מותה. אך מאחר ומסרה דינה לשמים, באומרה 'שפוט ה' ביני וביניך', נענשה מידה כנגד מידה, שלא יצחק בנה קבר אותה, כי אם אברהם לבדו התעסק בקבורתה. לכן מדגיש רש"י, 'ויבא אברהם - הוא קבר אותה'.

ופירוש זה מוכרח לכאורה. כי מעצם הדבר שמתה שרה קודם אברהם, עדיין אי אפשר להוכיח, שנענשה משום שמסרה דין לשמים.

שכן, אולי כבר הגיעה זמנה להיפטר מן העולם. ועוד, שהרי במדרש (בראשית רבה נח, א), דרשו על ימי שרה את הפסוק 'יודע ה' ימי תמימים'. ואם אכן נענשה בקיצור ימים, כיצד נוכל לכנות את ימיה 'ימי תמימים'.

אלא, על כורחנו לומר, כי עונשה של שרה היה אחר. שלא יצחק בנה קבר אותה, אלא אברהם לבדו.

(זרע שמשון לך לך, מאמר כג)

## הלכתא כנחמנ?

### טרם ילמדו

נספר אברך חסו: קראתי ב'היכנ"ס על הזרע enone, והייתי צריך שידוך לכן שלי, החלמתי לרכוש את הספר, רק נכסתי עם הספר הכיתה וקיבלתי טלפון עם הזעה de שידוך, וכיום הארצייט de הזרע enone שידוך נספר בשטטנו"3!.

### תשעים אחוז!

ברצוני לספר לכם סיפור שסיפור לי אחד האברכים ככולל בו אני לומד, ומתחף בשיעורים שאני זוכה בחסדי ה' לנסור בספר הקדוש זרע enone. וזה דבר המעשה: הפקיד הביט במסמכים שוב ושוב ולא הבין, מדוע קבלתי תשעים אחוז, תשעים אחוז הנחה בארנונה, הוא לא ראה שום מסמך חיונה? שאכן יצדיק הנחה כה ממשעותית. נזכרתי באותו צדיק צי"ע שהיה צריך לעבור את השבול ולא היו לו תעודות, הוציא חכיסו מלפניו קדושה מצא בהשטחה פרטית בדרך, והביא לשומרי השבול, והם אכן הכירו במלפניו כתעודה למעבר השבול לו ולכל פחליתיו.

אותו דבר אני עשיתי, רציתי לזכות בהנחה בארנונה, התחלתי ללמוד בספר זרע enone ובסלינונות היוצאים לאור על ידכם, וברוך ה' ללא סיבה השיונית, קבלתי הנחה כה ממשעותית בארנונה. והנני לצרף תרומתי להמשך זיכוי הרכיס. **הרב ע. ב. משיעור יספור בספר הקדוש זרע enone בכית הנכנס עזרא הסופר כירושלים**

